

DIÀLEGS DAVALL S'AIGUA

Resum 5è Seminari: El seguiment de les praderies de posidònia i de les poblacions de nacres a les Illes Balears.

Elvira Álvarez (Direcció General de Pesca del Govern de les Illes Balears) i Salud Deudero (Centre Oceanogràfic de les Balears – IEO).

Data: 26 de juliol de 2012, 20:30h.

Lloc: Sala d'Actes de l'IME.

El 5è Diàleg organitzat conjuntament per l'Estació Jaume Ferrer i l'Institut Menorquí d'Estudis ha tractat sobre el seguiment de les praderies de posidònia i prospecció de les poblacions de nacres a les Illes Balears. Aquest seminari s'ha organitzat aprofitant la visita de la Dra. Salud Deudero i Elvira Álvarez per realitzar la campanya anual de seguiment a Menorca.

Praderia de posidònia amb nacres a Cala en Bosch (Ciutadella). Foto: Marta Sales Villalonga

Elvira Álvarez va iniciar la xerrada exposant en què consisteix la Xarxa de Seguiment de Posidònia de Balears. Va remarcar la importància ecològica dels herbassars de *Posidonia oceanica* i els serveis que aquests aporten a la societat. Açò, juntament amb el fet que és una espècie de creixement molt lent i que està protegida per la Directiva Hàbitats i el Conveni de Barcelona, fan necessari establir seguiments a llarg termini d'aquest hàbitat. L'any 2002 es

va iniciar la Xarxa de Seguiment de Posidònia de Balears a partir de dos projectes europeus. El 2009, la Xarxa de Balears es va incorporar al PosiMed, projecte per integrar totes les xarxes de seguiment de posidònia d'Espanya. A la Xarxa de Balears hi participen voluntaris, centres de busseig i l'OBSAM, que co-organitza a la Xarxa de Menorca. En total es mostregen 18 estacions a Mallorca, 14 a Menorca, 3 a Eivissa i 2 a Formentera. Els descriptors que s'utilitzen per al seguiment són: densitat de feixos, cobertura lineal, recobriment en quadres, i quadres permanents per estudiar la demografia. Aquests descriptors es prenen sobre transectes de 30 metres, en els quals també es quantifiquen les nacres com a indicadors de salut de l'ecosistema. També es fa seguiment de presència d'algues invasores a totes les estacions de la Xarxa, així com seguiment dels canvis de temperatura mitjançant sensors instal·lats a diferents punts de les Balears.

A Menorca es monitoren 14 estacions, que suposen un total de 35 punts de mostreig, ja que es mostregen praderies superficials, praderies situades a una fondària mitjana i praderies profundes. Cada any es fan la meitat de les estacions de mostreig, de manera que es completen de forma bianual. Tot i que encara és aviat per parlar de tendències d'evolució de la densitat, es pot dir que s'ha observat una certa tendència regressiva a les praderies profundes. Quant a praderies superficials i de fondàries mitges, es mantenen més o menys igual, amb l'excepció de Fornells on hi ha una tendència regressiva, degut probablement a l'impacte dels fondejos i altres usos portuaris i turístics.

En ocasions, les nacres estan recobertes de multitud d'algues i invertebrats. Foto: Maite Vázquez Luis

A continuació, la Dra. Salud Deudero va presentar resultats del projecte "Estat de conservació del bivalve *Pinna nobilis* al Parc Nacional de Cabrera", del qual és coordinadora. La nacra és el bivalve més gran del Mar Mediterrani i es tracta d'un organisme de creixement lent i vida llarga, podent arribar als 40 anys d'edat. Té una

distribució batimètrica relativament àmplia (0,5 - 60 m) i és una espècie protegida per la Directiva Habitats i el Conveni de Barcelona. El seu substrat preferent és la praderia de posidònia, on viu semienterrada. És una espècie indicadora de la salut dels fons marins i actualment no hi ha plans de gestió o de conservació per a aquesta espècie. Les poblacions de nacres es troben actualment en regressió a tot el Mediterrani causa de diversos impactes antròpics, com la destrucció d'hàbitat, la contaminació, el fondeig d'embarcacions, etc. La principal amenaça en el passat era l'extracció, però aquesta va deixar de ser-ho a partir del 1992, quan es va protegir l'espècie.

Es va decidir portar a terme aquest estudi principalment a Cabrera, perquè és una zona que fa 20 anys que està protegida, per tant s'esperava trobar-hi una població climàtica o fins i tot un possible reservori, de cara a possibles restauracions futures de poblacions degradades de nacres a altres zones de les Balears. De forma complementària, també s'estan estudiant poblacions a la resta de les Illes Balears. Els objectius del projecte són estudiar la demografia, biologia i ecologia, i distribució batimètrica de les poblacions. A més, també s'avaluen els impactes antròpics a les poblacions d'estudi i la incidència d'algues invasores. Finalment, també es contempla portar a terme un programa de sensibilització ambiental. Algunes de les metodologies utilitzades per a estudiar les nacres són els censos visuals al llarg de transectes de 30 m lineals, marcatge d'individus en parcel·les fixes per estudiar la demografia, i determinació de l'edat mitjançant comptatge d'anells de creixement de la valva.

A Cabrera, en general s'han trobat densitats més elevades de nacres a l'interior de badies. S'han arribat a trobar densitats de fins a 37 individus/100 m², que és la densitat més elevada documentada per al Mar Mediterrani. Pel que fa a la fondària, s'han fet censos a cotes de 10 i 20 m de fondària, havent-se trobat una major abundància a 10 m.

A Menorca, s'han fet una sèrie de censos el 2010 i el 2012 amb l'objectiu d'avaluar l'estat general de les poblacions de l'illa. S'han mostrejat un total de 6 estacions el 2010 i 15 estacions el 2012, on s'han trobat poblacions en un estat de conservació entre mig i alt. Les densitats més altes, amb fins a 6-7 individus/100m², s'han trobat a Son Saura, Sanitja, Fornells i Cala en Porter.

Finalment, s'obre el torn de preguntes amb diverses intervencions per part del públic.

En total han assistit 13 persones a aquest “Diàleg”, entre elles, personal de l’OBSAM i membres de l’IME, tècnics del Parc Natural des Grau, personal de l’Estació d’Investigació Jaume Ferrer i del COB-IEO, representants del GOB, entre d’altres.

Seminaris científics organitzats per l’Estació Jaume Ferrer (IEO) i l’Institut Menorquí d’Estudis (IME)

Juliol de 2012
